

T.C.
UYUŞMAZLIK MAHKEMESİ
CEZA BÖLÜMÜ

ESAS NO : 1982/640
KARAR NO : 1983/22

ÖZET : Sıkıyönetim Askeri Mahkemelerinin görevine girmekle beraber, sıkıyönetim komutanının 1402 sayılı Yasa'nın 13/son fıkrası uyarınca adli yargı yerinde bakılmasına gerek görüldüğü davaların bu yargı yerinde çözümlenmesi gerektiği hk.

K A R A R

Davacı : K.H.
Sanıklar : Naci Toska ve arkadaşları.

O L A Y : Sanıkların 29.5.1980 ve devamı günlerde Çorum ili merkezinde meydana gelen olaylar sırasında, siyasi amaçla ve mezhep ayrılığı nedeniyle ikiye bölünerek ve guruplaşarak birbirlerine saldırıya geçtiklerinde, ellerinde çeşitli tip ve modellerde silâhlar bulunduğu, bunların av tüfeği, tabanca, sopalar olduğu, tarafların barikatlar kurdukları, bu barikatların başında nöbet tutarak karşıt hücumları püskürtmek amacıyla ateş ettikleri, diğer tarafın ise buna karşılık verdikleri, bunun sonucunda ölümler meydana geldiği, suç tarihi olan 1.6.1980 günü gecesini müktilün babasının evinin ikinci katının çıkış merdivenleri üzerinde yaklaşık saat 21.30 sıralarında arkadaşları ile sohbet ettiği bir sırada, 15-20 metre mesafede bulunan yerden silâhla ateş edildiği, kaldırıldığı Ankara Sosyal Sigortalar Kurumu Hastanesinde öldüğü, Çorum C.Savcılığı'nca ileri sürülen eylemlerine uyan TCY'nın 149/2., 173/son., 448., 168., 6136 sayılı Yasa'nın değişik 13/1., maddeleri uyarınca cezalandırılmaları istemiyle haklarında ek iddianameyle kamu davası açılmıştır.

Çorum Ağır Ceza Mahkemesi: 10.4.1981 günü, 1981/87-120 sayı ile; aynı olayın sanıkları hakkında açılan irtibatlı ve ana dava dosyasının görevsizlik kararı ile sıkıyönetim askeri mahkemesine gönderildiği, bu nedenle bu davanın da aynı yargı yerinde görülmesi gerektiği gerekçesiyle görevsizlik kararı vermiştir.

Erzincan Sıkıyönetim Komutanlığı 2 Numaralı Askeri Mahkemesi: 22.10.1981 gününde, 1981/411-256 sayı ile; aynı davanın diğer sanıkları hakkında açılmış bulunan davanın Çorum Ağır Ceza Mahkemesince komutanlık görüşü ve mütalaaasının alınması için 3. Ordu Sıkıyönetim Komutanlığına gönderildiği, sıkıyönetim komutanlığınının 24 Nisan 1981 gün 1981/4901 sayılı mütalaa yazılarıyla 1402 sayılı Yasa'nın 2301 sayılı yasa ile değişik 13.maddesi uyarınca davaya adli yargı yerinde bakılması gerektiği gerekçesiyle Çorum Ağır Ceza Mahkemesine iade edildiği ve halen bu davanın Çorum Ağır Ceza Mahkemesinde derdest bulunduğu, aynı davanın sanıkları olan ve haklarında ek iddianames ile dava açılan bu kişilerin de aynı yargı yerinde yargılanmaları gerektiği gerekçesiyle görevsizlik kararı vermiştir.

Böylece, her iki mahkemenin kesinleşen görevsizlik kararları arasında 2247 sayılı Yasa'nın 14.maddesinde belirlenen olumsuz görev uyumsuzluğu doğmuştur.

İNCELEME VE GEREKÇE : Türk Ulusu adına yargı yetkisini kullanan Uyuşmazlık Mahkemesi Ceza Bölümü; Servet Tüzün'ün Başkanlığı'nda, İsmail Oğuz, Nevzat Doğan, Ali Suat Erkoç, Yaşar Çiftçioğlu, Ergun Argon ve Nail Yücel'in katılmaları ile yaptığı 14.2.1983 günlü toplantıda, geçici raportör Hâkim Tulez Barutoğlu'nun raporu ile dosyadaki belgeler okunduktan; toplantıya, Cumhuriyet Başsavcısı yerine katılan Yardımcı Durmuş Ganioglu ile Askeri Yargıtay Başsavcısı yerine katılan Yardımcı Yavuz Öğüt'ün adli yargı yerinin görevli olduğu yolundaki sözlü açıklamaları dinlendikten sonra gereği görüşülüp düşünüldü:

Atılı suçlar, tüm yurdu kapsamına alarak 12.9.1980 günü ilân edilen sıkıyönetimden önceki üç ayın dışında, 29.5.1980 ve devamı günlerde Çorumda işlenmiştir.

İncelenen dosya içeriğinde yer alan sanık ve tanık anlatımları olayın siyasal ve ideolojik amaçlı olduğunu ve bu yönüyle sıkıyönetim ilânına neden olan olaylara ilişkin bulunduğunu belirlemeye yetmektedir.

Ancak suçun, 1402 sayılı Yasa'nın 13/a maddesinde öngörülen süre dışında işlendiği ve davanın Çorum toplumsal olayları ile ilişkili olduğu anlaşılmakta ise de ana dava dosyasının komutanlık mütalaası üzerine Çorum Ağır Ceza Mahkemesince benimsenip davanın orada görülmekte olması sebebiyle gerek sıkıyönetim komutanının 1402 sayılı yasa'nın 13.maddesinin son fıkrasındaki "Sıkıyönetim Askeri Mahkemelerinde görülmesi gereken bir davayı, adli yargı yerlerine gönderme" hususundaki yetkisini kullanması, gerekse delillerin birlikte değerlendirilmesi bakımından bu dosyanın da aynı yargı yerinde görülmesi gerektiği ve bu nedenle Çorum Ağır Ceza Mahkemesi'nin görevsizlik kararının kaldırılmasına karar verilmesi gerekir.

SONUÇ : Anlaşmazlığın niteliğine göre Adli Yargı yerinde çözülmesi gerektiğine, bu nedenle Çorum Ağır Ceza Mahkemesi'nin 10 Nisan 1981 günlü, 1981/87-120 sayılı görevsizlik kararının kaldırılmasına, 14.2.1983 gününde kesin olarak oybirliğiyle karar verildi.

Başkan

Servet Tüzün

Üye

İsmail Oğuz

Üye

Nevzat Doğan

Üye

Ali Suat Erkoç

Üye

Yaşar Çiftçioğlu

Üye

Ergun Argon

Üye

Nail Yücel